

**ЧОРНОМОРСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ПЕТРА МОГИЛИ**

Янкевич Владислав Сергійович

УДК 343.22(043.3)

ОСОБА ЗЛОЧИНЦЯ

АВТОРЕФЕРАТ

роботи на здобуття освітнього ступеня «Магістр»
спеціальність 081 «Право»

Науковий керівник: д.ю.н., проф.
А. Б. Блага

Рецензент: к.ю.н., доцент
Коваль А.А.

Миколаїв – 2019

ЗАГАЛЬНА ХАРАКТЕРИСТИКА РОБОТИ

Актуальність теми. Підхід до злочинності як до негативного соціального явища передбачає відповідну стратегію боротьби з нею, головним напрямком якої має бути вплив саме на причини, що її породжують та сприяють її стабілізації. Важливість боротьби із злочинністю та чинниками, що сприяють її росту, обумовлена тим негативним впливом, який справляє злочинність на суспільні відносини, та негативними наслідками як у матеріальному, так і моральному вимірі. Здатність держави вчасно виявити та подолати злочинні прояви сприяє укріпленню авторитету правоохоронних органів та мінімізації кризових явищ, виникненню яких сприяє злочинність.

Якщо кримінальне покарання впливає на злочинність за допомогою негативних наслідків для злочинця, то заходи попередження спрямовані на усунення та нейтралізацію детермінант злочинності. Тому попереджувальна діяльність за своїм змістом, масштабами заходів і кількістю суб'єктів, що беруть участь в ній, значно ширше і багатше, ніж практика застосування кримінального покарання. Держава та суспільство мають зосередити свою діяльність на створенні таких умов, за яких злочинність не зможе розвиватись та рости.

Ефективність боротьби зі злочинністю визначається наявним арсеналом інформації, а також заходів і засобів з запобігання та протидії. Саме тому важливе місце в системі знань про злочин посідає інститут особи злочинця. Вивчення особистості злочинця та його кримінологічної характеристики, складає вагомую частину в структурі механізму злочину. Це обумовлено тим, що окремий злочин, та злочинність в цілому, не можна розглядати без особи, яка його вчинила.

Загалом, вивченням особистості людини, в тому числі і злочинця, займаються представники різних наук: філософії, психології, соціології, окремих юридичних дисциплін та кримінології. Кожна з вищеперерахованих займається вивченням особистості з певною метою. Для кримінології метою такого дослідження є встановлення основних характеристик осіб, які вчиняють певні

злочини і розробка конкретних заходів, які спрямовані на виправлення таких осіб. Систематизація відомостей про осіб, які вчиняють злочини, розроблення типології та кримінологічних портретів також сприяють подальшому прогнозуванню динаміки злочинності, масштабів її впливу на суспільство.

Ступінь дослідженості теми. До загально - теоретичних положень про особу злочинця як елемент кримінологічної характеристики зверталася велика кількість учених у своїх наукових дослідженнях. Окремої уваги потребують наукові праці таких учених, як Ю. М. Антонян, М. Ю. Валуйська, В. В. Голіна, Б. М. Головкін, П. А. Горбаченко, І. Н. Даньшин, О. М. Джужа, О. В. Дикий, С. В. Дьоменко, А. П. Закалюк, А. Ф. Зелінський, Ю. Ф. Іванов, О. М. Ігнатов, Л. Г. Козюк, В. О. Коновалова, В. Н. Кудрявцев, О. Р. Лужецька, Д. Г. Маханьков, П. П. Михайленко, О. Є. Михайлов, В. Ф. Пирожков, А. В. Півень, О. В. Пчеліна, Ю. В. Сміяна, Р. О. Стефанчук, В. Ю. Шепітько, та інші. Проте дане питання не втратило своєї актуальності, що й зумовлює необхідність проведення комплексного вивчення кримінологічної характеристики особи злочинця.

Мета і завдання. Метою даної роботи є визначення кримінологічної характеристики особи злочинця.

Для досягнення поставленої мети необхідно виконати наступні завдання:

- розглянути дослідження особи злочинця у вітчизняній та зарубіжній науці;
- розкрити поняття особи злочинця;
- сформулювати основні підходи до співвідношення соціального і біологічного в особистості злочинця;
- визначити основні елементи кримінально – правової характеристики особи злочинця;
- з'ясувати соціально – демографічні ознаки особи злочинця;
- охарактеризувати соціально – рольові ознаки особистості злочинця;
- визначити морально - психологічні ознаки особистості злочинця;

- дослідити значення кримінологічної класифікації та типології осіб, які вчиняють злочини;
- проаналізувати роль урахування якостей особи злочинця під час здійснення різних видів запобіжної діяльності;

Об'єктом дослідження є злочинність як об'єктивно існуюче у суспільстві негативне явище.

Предметом дослідження є особа злочинця в кримінологічному аспекті.

Методи дослідження. Під час наукового дослідження використовувались загальнонаукові та спеціальні методи пізнання. Історичний та порівняльний методи було використано при дослідженні розвитку вчень про особу злочинця в вітчизняній та зарубіжній науках (підрозділ 1.1.). За допомогою діалектичного методу пізнання було сформовано поняття особи злочинця (підрозділ 1.2.). За допомогою порівняльно – описового методу було пояснено співвідношення соціального і біологічного в особистості злочинця (підрозділ 1.3.). Гіпотетико-дедуктивний метод було використано під час вивчення основних кримінологічних рис особи злочинця (підрозділи 2.1., 2.2., 2.3., 2.4.). Використання структурного та системного методу допомогло виокремити соціально – демографічні ознаки особи злочинця (підрозділ 2.2.). Використання формально-логічного методу дозволило виявити багатоаспектність та універсальність критеріїв кримінологічної класифікації та типології осіб, які вчиняють злочини (підрозділ 3.1). Метод аналізу та синтезу було застосовано при вивченні якостей особи злочинця та їх ролі під час здійснення різних видів запобіжної діяльності (підрозділ 3.2.).

Апробація результатів дослідження. Основні результати магістерського дослідження були представлені на Могилянських читаннях в грудні 2018 року (м. Миколаїв). **Янкевич В.С.**(студент 651м групи, ЧНУ ім.. Петра Могили, м. Миколаїв). **Типовий портрет злочинця: проблематика та стереотипи.**

Структура роботи. Магістерська робота складається зі вступу, трьох розділів, дев'яти підрозділів, висновків та списку використаної літератури. Кількість сторінок –126. Кількість використаних джерел – 134.

ОСНОВНИЙ ЗМІСТ РОБОТИ

У **вступі** обґрунтовано актуальність теми магістерської роботи, ступінь наукової розробки проблеми дослідження; визначені основна мета і конкретні завдання роботи, її об'єкт і предмет, методологічні, теоретичні та емпіричні основи.

Розділ 1 «Теоретичні аспекти дослідження особи злочинця» присвячений саме поняттю особи злочинця, дослідження особи злочинця у вітчизняній та зарубіжній науці та співвідношенню соціального і біологічного в особистості злочинця.

Категорія «особистість злочинця» містить в собі багато аспектів, що віддзеркалюють властивості особи соціально-демографічного та психологічного характеру. А також властивості особистості, що має свободу вибору, однак свідомо обирає суспільно – небезпечну поведінку, як більш вигідну для власних інтересів. Як було встановлено в роботі, особистість злочинця – це сукупність взаємопов'язаних психологічних та соціальних характеристик та властивостей і якостей індивіда, які є детермінантами вчинення злочинів.

На основі проаналізованих наукових точок зору вітчизняних та зарубіжних вчених було зроблено висновок про те, що наразі вчені розглядаючи та аналізуючи особу злочинця відштовхуються від основних положень матеріалістичної філософської концепції людини. Переважаючою є думка про те, що особа як цілісне утворення становить соціальну якість людини, яка не дається від народження, а формується у процесі діяльності й завжди пов'язана із суспільством.

На основі розглянутого зроблений висновок, що основна проблема взаємодії біологічних і соціальних факторів у детермінації злочинної поведінки пов'язана з питанням, як і які біологічні фактори утрудняють процес їх «нормальної» взаємодії із соціальними. Загальновідомим є те, що у людині концентрується й у певних рамках взаємодіє біологічна і соціальна інформація. В свою чергу,

внутрішнє відображення зовнішнього світу і відповідна реакція кожної особистості специфічна, як і увесь внутрішній світ людини, хоча він і соціально детермінований. Деякі сторони внутрішнього світу людини, її психологічного складу у більшій мері обумовлені біологічною природою. Спровокувати вчинення злочину можуть як довго триваючі внутрішні біологічні чинники, так і коротко триваючі зовнішні. Адже одна й та сама ситуація сприймається й оцінюється різними людьми по - різному. У кінцевому підсумку в механізмі індивідуального злочинного поведінки особистість злочинця грає провідну роль по відношенню до зовнішніх чинників. Саме тому вважаємо, що факт вчинення злочину необхідно розглядати не лише як результат простої взаємодії особистості з конкретною життєвою ситуацією, але й як результат взаємодії внутрішніх криміногенних особливостей особистості, з ситуативними зовнішніми чинниками.

Розділ 2 «Структура особи злочинця» складається з трьох підрозділів і присвячений кримінально – правовій характеристиці особи злочинця, соціально – демографічних ознаках особи злочинця, соціально – рольових та морально – психологічних ознаках особистості злочинця.

Під структурою особистості злочинця необхідно розуміти сукупність ознак, особливостей та інших показників, що притаманні особі, яка вчинила злочин. До таких показників належать: кримінально – правові, соціально – демографічні, соціально – рольові та морально – психологічні.

До кримінально – правових ознак особистості злочинця належить інформація про: спрямованість злочинної поведінки (вид суспільних відносин, що взяті під охорону законом), ступінь і характер суспільної небезпечності вчиненого злочину, способи, обрані для досягнення злочинної мети, мета, яких прагнула досягнути особа, мотив, яким керувався злочинець, ставлення винного до вчиненого. Такі показники знаходять свій вияв у формах поведінки особи, що передувала вчиненню злочину, і найбільш повно виражені в учиненому нею злочині.

Соціально-демографічні показники демонструють дані про стать, вік, рівень освіти, рід занять, стаж роботи, сімейний стан, місце проживання та інші дані про

соціальний статус осіб, що містять цінну кримінологічну інформацію про особу злочинця. Порівнюючи, частку чоловічого і жіночого населення, втягнутого в орбіту злочинності, дослідники доходять висновку, що злочини вчиняють переважно чоловіки. На основі розглянутих статистичних даних бачимо, що існує стійкий зв'язок між віком та злочинною діяльністю. Так наочними є невисокі показники злочинності серед малолітніх осіб та осіб пенсійного віку, на відміну від злочинців віком від 16 до 30. В свою чергу, особи середнього віку (від 31 до 50 років) в більшості випадків вчиняють злочини, що вимагають розумових здібностей, а не фізичних.

Соціально - рольові характеристики відображають роль індивіда, обумовлену його становищем в системі наявних суспільних відносин, приналежність до певної соціальної групи, характер взаємодії з іншими людьми та установами, колективами людей в різних сферах суспільного життя. Поширеними ознаками осіб, які скоюють злочини, є низька престижність їх соціальних ролей, відчуженість від колективу, в якому він навчається чи працює, разом з тим орієнтування на неформальні групи з антигромадськими формами поведінки, завищені претензії, для задоволення яких доводиться ігнорувати правові норми.

Морально – психологічна характеристика особистості містить інформацію про світогляд, духовність, погляди та переконання, установки (соціального, антисоціального характеру) та ціннісні орієнтації особистості. Наразі можна зазначити, що злочинна особистість вирізняється байдужим чи негативним ставленням до виконання своїх громадських обов'язків, додержання правових норм, вибором незаконних засобів задоволення особистих потреб, егоїзмом, ігноруванням суспільних інтересів, маргінальністю тощо. Прикладом людської поведінки особистості, яка є схильною до вчинення злочину є маргінальна поведінка. Об'єкт, наділений такими властивостями не бачить перепон у вчиненні злочинних дій та не розцінює їх як протиправні.

Таким чином, фактори, що впливають на формування особистості, в подальшому утворюють складові елементи її структури. Вони залежать від

кризових ситуацій та проблем, що існують як всередині держави, так і за її кордонами, соціальних проблем, існуючих настроїв в суспільстві, рівня економіки та матеріального забезпечення, існування ефективних заходів з підтримання та забезпечення правопорядку.

Розділ 3 «Практичне значення кримінологічного вивчення особистості злочинця» складається з двох підрозділів та присвячений значенню кримінологічної класифікації та типології осіб, які вчиняють злочини і урахуванню якостей особи злочинця під час здійснення різних видів запобіжної діяльності.

Після проведеного дослідження було зроблено висновок, що неможливо сформуванати типовий портрет універсального характеру. Залежно від злочину, який вчиняється, змінюються й певні типові риси в особистості злочинця. Адже вона складається з великої кількості елементів, що формуються у кожній особистості окремо, залежно від багатьох факторів (як раптових, так і тривалих), життєвого шляху, оточення. Саме тому метою складання типового портрету злочинця є вивчення та аналіз причин формування злочинної особистості та вироблення ефективних засобів з мінімізації впливу криміногенних факторів на особистість.

Протидія злочинності являє собою цілісну систему оперативних напрямів, заходів та засобів, які направлені на мінімізацію такого явища, як злочинність, а також припинення конкретного злочину. Протидія злочинності включає попередження (запобігання), безпосередню протидію та профілактику злочинів.

Загальносоціальне запобігання злочинності є базовим елементом протидії злочинності як у діалектичному, так і у практичному значенні. Вищезазначені заходи не впливають на злочинність прямо, проте вони спрямовані на чинники, які мають опосередкований вплив на криміногенну картину. Тобто загальносоціальне запобігання не обмежуються лише суто кримінологічними засобами вивчення та боротьби зі злочинністю та окремими злочинами. В процесі такої діяльності використовується інструментарій економічного, соціального, морального, психологічного та правового характеру.

Спеціально – кримінологічні та індивідуальні запобіжні заходи направлені на виявлення фактів вчинення злочину та злочинної поведінки, попередження вчинення нових злочинів, виправлення осіб, які вчинили такі злочини, психологічну та соціальну реабілітацію осіб, які схильні до вчинення злочинів, аналіз та нейтралізацію криміногенних чинників.

Вжиття запобіжних заходів має носити довготривалий та перманентний характер. Результативність таких заходів обумовлена постійною та плідною співпрацею всіх суб'єктів запобіжної діяльності, грамотною соціальною політикою. У дисертанта склалася тверда думка, що без визнання центральної ролі складових кримінологічної характеристики особи, що вчинила злочин, неможливо розкрити причини злочинної поведінки та нейтралізувати їх.

ВИСНОВКИ

У **висновках** роботи викладено підсумки здійсненого дослідження, наведено теоретичні узагальнення і вирішення нової наукової задачі щодо визначення поняття особи злочинця, досліджено питання особи злочинця у вітчизняній та зарубіжній науці, в повному обсязі досліджена структура особи злочинця, а саме кримінально – правова характеристика особи злочинця, соціально – демографічні ознаки особи злочинця, соціально – рольові та морально – психологічні ознаки особистості злочинця, значна частина була приділена значенню кримінологічної класифікації та типології осіб, які вчиняють злочини.

Вивчення особи злочинця вітчизняними та зарубіжними вченими - кримінологами сприяє виявленню закономірностей формування особистості злочинця, а також допомагає визначити напрями змін у політиці держави в сфері протидії злочинності. Кримінологічне вчення про особу злочинця пройшло тривалий шлях розвитку. В останні роки активно досліджуються детермінанти формування злочинного «Я», психологічний аспект злочинної поведінки та її механізм. Сучасне кримінологічне вчення про особу злочинця виходить з основних положень матеріалістичної філософської концепції людини. Відповідно

до даної концепції особа як цілісне утворення становить соціальну якість людини, яка не дається від народження, а формується у процесі діяльності й завжди пов'язана із суспільством.

До найбільш важливих висновків цього дослідження належать:

1. Злочинність є негативним соціальним явищем, що завдає шкоди всім сферам суспільного життя: економічній, соціальній, політичній та духовній. Система протидії злочинності має включати не лише заходи з виявлення злочинної діяльності та усунення її наслідків, а й роботу з аналізу детермінант злочинності та особи злочинця. Особа злочинця є центральним структурним елементом характеристики злочину, саме тому особливої уваги заслуговує вивчення особистості злочинця у розрізі детермінант та умов, що призводять до формування криміногенної установки. Під поняттям особистість злочинця необхідно розуміти сукупність взаємопов'язаних психологічних та соціальних характеристик, властивостей і якостей індивіда, які є детермінантами вчинення злочинів.

2. В особистості злочинця концентрується й у певних рамках взаємодіє біологічне та соціальне, що є передумовою вчинення конкретного злочину, чи здійснення злочинної діяльності. криміногенні риси особистості формуються під впливом зовнішніх і внутрішніх факторів. Спровокувати вчинення злочину можуть як довго триваючі внутрішні біологічні чинники, так і коротко триваючі зовнішні. Розуміння першопричин та мотиваційних чинників в особистості злочинця сприяє розробленню дієвих інструментів зі зменшення картини злочинності, виявлення злочинців на ранніх етапах формування злочинного «Я».

3. Ефективність боротьби зі злочинністю визначається наявним арсеналом інформації, а також заходів і засобів з запобігання та протидії. Систематизація відомостей про осіб, які вчиняють злочини, розроблення типології та кримінологічних портретів сприяють подальшому прогнозуванню динаміки злочинності, масштабів її впливу на суспільство.

Так, кримінально-правові ознаки особи злочинця виражаються через певні форми злочинної поведінки особи і найбільш повно виявляються в конкретному злочині. До них належать: характеристики спрямованості злочинної поведінки (конкретні суспільні відносини, на які посягає злочинець), ступінь і характер суспільної небезпечності вчиненого злочину; способи, обрані для досягнення злочинної мети; мотив, яким керувався суб'єкт злочину; ставлення винного до вчиненого тощо.

4. Соціально-демографічна підсистема особи злочинця містить у собі властивості, пов'язані зі статтю, віком, громадянством, освітою, соціальною належністю, національністю, матеріальним становищем, психічним здоров'ям. Соціально-демографічні ознаки властиві будь-якій особі, у своїй сукупності надають важливу інформацію, без якої не можна здійснити повну кримінологічну характеристику особистості злочинця. Вивчення таких ознак та характеристик допомагає виявити криміногенні детермінанти. Наявність таких знань має превентивне значення в процесі створення заходів з боротьби зі злочинністю.

Важливою соціальною характеристикою злочинця є освіта, яка сприятливо впливає на розвиток особистості, формує її світосприйняття та моральні якості. Здебільшого особи, які вчинили злочин мають незакінчену середню, базову середню або неповну вищу освіту. Однак варто розуміти, що відсоток рівня освіти може коливатись у злочинців залежно від виду злочину, який вчиняється. Так, злочини у сфері господарської діяльності, обігу наркотичних засобів, психотропних речовин, їх аналогів або прекурсорів, використання електронно-обчислювальних машин (комп'ютерів), систем та комп'ютерних мереж і мереж електрозв'язку тощо. Для вчинення таких злочинів необхідні спеціальні знання (економіки, права, медицини, хімії тощо).

Демографічні характеристики надають важливу характеристику про осіб, що вчиняють злочини. Ці дані можуть бути використані для розробки конкретних заходів кримінологічної профілактики злочинності.

5. Наступним важливим показником є соціально – рольові характеристики особи злочинця. Адже поведінка особи взаємопов'язане з

соціальною роллю, яку та виконує, а також розумінням та відповідальним ставленням до своїх рольових функцій та обов'язків. За соціальним статусом «типовий злочинець» - це особа, яка не працює, або має низький дохід, не має сім'ї та не приймає активної участі в житті суспільства, йому властиве усвідомлено вороже ставлення до права. Дуже часто злочинцеві приписують психічні хвороби, розлади, які були спричинені спадковістю чи психічним травмами, що були завдані в дитинстві.

6. Морально – психологічні характеристики злочинної особистості наділені відмінними рисами. Світогляд, духовність, погляди, переконання, установки та ціннісні орієнтації такої особи вирізняються байдужістю та негативним забарвленням тому, що психологічний портрет злочинця формується під впливом стійких криміногенних факторів. Злочинець недбало ставиться до виконання суспільних правил поведінки, норм закону. Для задоволення власних потреб та інтересів обирає злочинний шлях, нехтуючи правовими засобами.

Характеризуючи психологічні показники особи злочинця варто розгляди й рівень інтелекту такої особи. Інтелектуальні властивості передбачають: рівень розумового розвитку, обсяг знань, життєвий досвід, широту або вузькість поглядів, зміст і різноманітність інтересів тощо. Мотиви злочинної особистості можуть варіюватися залежно від умов формування особистості, конкретної життєвої ситуації, виду злочину, виду об'єкта посягання. Однак переважаючими, на нашу думку є потреби матеріальної та фізіологічної сфери.

7. Ефективність боротьби зі злочинністю визначається наявним набором проаналізованої та систематизованої інформації, а також заходів і засобів з запобігання та протидії. Систематизація відомостей про осіб, які вчиняють злочини, розроблення типології та кримінологічних портретів сприяють подальшому прогнозування динаміки злочинності, масштабів її впливу на суспільство. Типовий портрет злочинця є результатом комплексного, багатогалузевого аналізу наявної інформації про осіб, що вчинили злочин. Метою такого аналізу є отримання відомостей з статистичних даних, показань свідків, висновків експертів, що дозволяє створити імовірнісний портрет злочинця з

характерними рисами його психічного стану та зовнішнього вигляду, а також інформацію про зайнятість, спосіб життя тощо

Залежно від злочину, який вчиняється, змінюються й підходи до класифікації злочинців. Така тенденція обумовлена тим, що класифікація складається з великої кількості елементів, що формуються у кожної особистості окремо, залежно від багатьох факторів (як раптових, так і тривалих), життєвого шляху, оточення. Проведення кримінологічної класифікації осіб, що вчиняють злочини здійснюється з метою вивчення та аналізу причин формування злочинної особистості, і як наслідок, вироблення ефективних засобів з мінімізації впливу криміногенних факторів на особистість, зменшення рівня злочинності на індивідуальному рівні.

8. Запобігання злочинності та окремих злочинів потребує надійної інформаційної бази. Здійснення класифікації злочинців допомагає зрозуміти структуру механізму злочинної поведінки, виявити складні способи приховування злочину. Дослідження особливостей особистості злочинців є теоретично та практично значимими завданнями та вимагає ретельного вивчення та дослідження криміногенних факторів, планування дієвих превентивних заходів а також способів зменшення та нейтралізації впливів, які можуть набрати криміногенного характеру. Формування типового портрета злочинця є запорукою швидкого та результативного розшуку злочинця за його особистісними ознаками, що складають кримінологічний профіль. Така інформація є дуже важливою на етапі оперативно – розшукових заходів та негласних слідчих дій. Варто наголосити на тому, що лише повне та комплексне використання методики побудови психологічних портретів та використання ознак різних типів злочинців працівниками правоохоронних органів може допомогти встановити так званий «почерк злочинця». Наявність інформації про психоемоційні риси особистості злочинця дозволить зменшити кількість розшукуваних осіб та застосування різних технік спілкування і впливу на потенційного злочинця з метою швидкого встановлення контакту та отримання необхідної інформації.

Відомості про особу злочинця допомагають запобігати злочинності як на загальному, так і на індивідуальному рівнях. На загальносоціальному рівні запобіжні заходи мають універсальний характер та застосовуються з метою зниження рівня злочинності загалом, без врахування спеціальних кримінологічних особливостей окремих видів злочину. Проте при плануванні та застосуванні таких заходів має враховуватись особа злочинця та умови й причини, що сприяють вчиненню злочину. Розуміння механізму злочинної поведінки є запорукою ефективності запобіжних заходів незалежно від рівня їх застосування. Індивідуальний рівень передбачає усунення особистісних дефектів соціалізації осіб на ранніх стадіях формування особистості, правове виховання, підвищення загального рівня культури особи та населення. Ефективність таких заходів можлива лише при врахуванні особистісних кримінально – правових, соціально – демографічних, соціально – рольових та морально - психологічних характеристик особи злочинця, а також причин та умов скоєння злочину.

СПИСОК ОПУБЛІКОВАНИХ ПРАЦЬ

1. **Янкевич В.С.**(студент 651м групи, ЧНУ ім.. Петра Могили, м. Миколаїв). **Типовий портрет злочинця: проблематика та стереотипи.**

АНОТАЦІЇ

Янкевич В.С. Особа злочинця. – Робота на здобуття освітнього ступеня «Магістр» за спеціальністю 081 «Право» – Чорноморський національний університет імені Петра Могили, Миколаїв, 2019.

Магістерську роботу присвячено дослідженню поняття, структури особи злочинця та практичному значенню кримінологічного вивчення особистості злочинця. У роботі визначено поняття особистості злочинця, особливості структури та урахування якостей особи злочинця при здійсненні різних видів запобіжної діяльності. Проведено аналіз кримінально – правовій характеристиці

особи злочинця, соціально – демографічних ознак особи злочинця і соціально – рольових та морально – психологічних ознак особистості злочинця.

Ключові слова: особа злочинця, особистість злочинця, громадянська психологія, теорія «деформацій», протидія злочинності.

Yankevich V.S. Person of the offender.

Keywords: person of the offender, personality of the offender, civic psychology, deformation theory, counteraction to crime